

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

**ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
КАФЕДРА ТЕРАПІЇ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
З ВИКОНАННЯ І ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ „КЛІНІЧНА ДІАГНОСТИКА ХВОРОБ ТВАРИН”
напряму підготовки „Ветеринарна медицина”
для здобувачів ступеню вищої освіти „Бакалавр”**

ПОЛТАВА 2016

УДК 619:616.1/4(083.1)

М-54

Затверджено до друку науково-методичною радою факультету ветеринарної медицини ПДАА (протокол № 9 від 21 червня 2016 р.)

Укладачі: Корчан М.І., Корчан Л.М., Кравченко С.О., Бурда Т.Л.

Рецензент – кандидат ветеринарних наук, професор Передера С.Б.

Методичні вказівки з виконання і оформлення курсової роботи з дисципліни „Клінічної діагностики хвороб тварин” напрям підготовки „Ветеринарна медицина” для здобувачів ступеню вищої освіти „Бакалавр” / М.І. Корчан, Л.М. Корчан, С.О. Кравченко, Т.Л. Бурда . – Полтава, РВВ ПДАА, 2016. – 19 с.

ВСТУП

М е т а курсової роботи з навчальної дисципліни „Клінічної діагностики хвороб тварин”: навчити студента самостійному цілеспрямованому ветеринарному дослідженню хворої тварини, узагальненню і оцінці одержаних результатів та обґрунтуванню діагнозу і прогнозу, правильному викладенню та оформленню матеріалів дослідження.

М а т е р і а л т а о б'єм дослідження: Дослідження проводяться самостійно на одній тварині любого виду з передбаченою хворобою в навчальному або у господарстві любої власності. Студент повинен провести повне клінічне дослідження тварини відповідно загальноприйнятої схеми, виконати самостійно основні лабораторні дослідження, які доцільні для підтвердження діагнозу та обґрунтування прогнозу. В результаті такої роботи у студентів складається цілісне уявлення за клінічний стан тварини. Це слугує хорошою основою для розвитку лікарняного мислення і прищеплює студентам елементи наукових досліджень і навички акуратного оформлення лікарняної документації.

Курсова робота оформляється на стандартних аркушах паперу формату 203*228, об'єм її складає наближено 20 аркушів. Аркуші повинні бути скреплені і пронумеровані.

Курсова робота студентами повинна бути здана для перевірки не пізніше, як через 10 днів з моменту виїзду в господарство.

Після перевірки курсова робота захищається студентами і оцінюється як диференціальний залік.

С х е м а написання курсової роботи включає:

1. Попереднє знайомство з твариною.
  - 1.1. Registratio
  - 1.2. Anamnesis vitae et morbi
2. Власні дослідження.
  - 2.1. Загальне дослідження
  - 2.2. Дослідження серцево-судинної системи
  - 2.3. Дослідження системи дихання
  - 2.4. Дослідження системи органів травлення
  - 2.5. Дослідження сечової системи
  - 2.6. Дослідження нервової системи
  - 2.7. Лабораторні дослідження
3. Висновок.
4. Список використаної літератури
5. Додатки

1. ПОПЕРЕДНЄ ЗНАЙОМСТВО З ТВАРИНОЮ

1.1. Registratio

- Вид тварини (кінь, велика рогата худоба, свиня, собака, куриця і т.д.)
- Стать (жеребець, мерин, кобила, бик, віл, корова і т.д.)
- Кличка, або індивідуальний номер
- Вік (років, місяців, днів)
- Порода
- Масть і особливі прикмети
- Кому належить тварина
- Адреса володаря: _____
_____
_____

1.2. Anamnesis vitae et morbi

Походження тварини (де вона виросла, або звідки поступила). Умови її утримання та догляду (під відкритим небом, в приміщенні: стан мікроклімату, санітарно-гігієнічні умови, якість догляду, годівля (раціон годівлі і його збалансованість, режим годівлі, походження і якість кормів, наявність мінеральних і вітамінних добавок). Поїння (характеристика водного джерела, якість води і частота поїння). Використання тварини (на дорощуванні, відгодівлі; утримують для одержання молока і приплоду), продуктивність і родословна.

Епізоотичний стан господарства чи місцевості (благоустрій на інфекційні, інвазійні та інші масові хвороби; які діагностичні дослідження та запобіжні щеплення зроблені тварині і їх результат. Коли і при яких обставинах захворіла тварина, які виявлені перші ознаки хвороби і які зміни наступали в подальшому? Чи хворіла тварина раніше? Чи є інші тварини з

подібними ознаками хвороби? Чи надавалася тварині допомога (коли, ким, яка)?

Примітка: В залежності від характеру захворювання окремі питання можуть бути розширені.

2. ВЛАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Status praesens на _____ (дата)

2.1. Загальне дослідження

Г а б і т у с. Будова тіла (сильна, середня, слабка), вгодованість (висока, задовільна, незадовільна, ожиріння, виснаження), тип конституції (грубий, ніжний, рихлий, міцний), темперамент (сильний зрівноважений жвавий або рухливий, сильний зрівноважений спокійний або інертний; сильний незрівноважений, або нестримний; слабкий тип), положення тіла (добровільно-фізіологічне, вимушене лежаче або стояче, неприродне, вимушені рухи).

Ш к і р я н и й п о к р и в і ш к і р а. Густота волосся, довжина (довгий, короткий), фіксація у луковицях (майже не виривається, виривається легко, линька), прилягання (правильне, скуйовджене – указати де; склеяне); блиск (блискуче, матове; зміна кольору; еластичність (еластичне ламке); наявність ділянок посічення волосся, посивіння, алопеції (вказати де).

Ф і з і о л о г і ч н і в л а с т и в о с т і ш к і р и. Колір (визначають на непігментованих ділянках): блідо-рожевий, блідий (анемічний), синюшний (ціанотичний), жовтий (іктеричний), червоний – гіперемічного або геморагічного походження; вологість: помірна, підвищенна – загальне або місцеве (відмітити характер поту – холодний, теплий, липкий, водянистий) або знижена до сухості; еластичність (еластична, знижена, повна втрата еластичності); запах (специфічний, аміаку, ацетону, гангренозний, гнилісний

лікарських речовин); температура (досліджують пальпацією на симетричних ділянках): однакова на симетричних ділянках, підвищення, зниження – загальне або місцеве. Вказати місце і ступінь цих змін. Цілісність шкіри (вказати місце і величину ділянки пошкодження): садна, царапини, тріщини, рани, пролежні, виразки, гангрени, наявність набряків, емфіземи, еліфантіазису, первинних і вторинних висипів.

С л и з о в і о б о л о н к и . Вказати які досліджувались, колір (блідо-рожевий, матовий, блідість – анемічність, синюшність – ціанотичність жовтяничність – іктеричність, почервоніння – гіперемічне або геморагічне); вологість; виділення (кількість, колір, характер, симетричність); припухання; нашарування і їх характер; цілісність (рани, ерозії, тріщини, виразки, рубці, висипи і ін.).

Л і м ф а т и ч н і в у з л и (поверхневі). Вказати які досліджувались, форма (округлі, плоскі, веретеноподібні і ін.), величина (вказати розмір, не збільшені, збільшені не значно, дуже); консистенція; характер поверхні (гладкі, бугристі); рухливість (рухливі, малорухливі, нерухливі); температура шкіри в ділянці лімфовузла; больова чутливість (не змінена, підвищена, знижена, відсутня).

Т е р м о м е т р і я. Показник температури тіла, зміряної в прямій кишці.

2.2. Дослідження серцево-судинної системи

Наявність загальних ознак розладу кровообігу (набряки, синюшність слизових оболонок, задишка та ін.)

С е р ц е в и й п о ш т о в х. Локалізація, сила (помірна, послаблений, посилений, стукаючий, збільшена); ритм (ритмічний, аритмічний).

П е р к у с і й н і м е ж і с е р ц я: верхня, задня. Наявність і величина абсолютної тупості серця, болісність при перкусії.

Т о н и с е р ц я. Ритм, ясність, характер звучання, підсилення, послаблення та інші зміни. Наявність шумів серця.

Артеріальний пульс. Частота за 1 хвилину (прискорення – тахікардія); ритм (ритмічний, аритмічний); величина (середній, великий, малий, ниткоподібний); напруження (еластичний, м'який, твердий, дротяний); наповнення (середнього, повний, пустий), сила (сильний, слабкий), характер пульсової хвилі (повільний, стрибкоподібний, рівномірний, нерівномірний).

Венний пульс – позитивний, негативний, ундуляція.

Функціональна діагностика стану серцево-судинної системи. Застосовують функціональну аускультційну пробу з апное за Шарабріним для великої рогатої худоби, свиней і ін. тварин і пробу із прогонкою – для коней, собак.

2.3. Дослідження системи дихання

Дихальні рухи – частота дихання, тип (грудний, черевний, мішаний), ритм, сила (помірне, глибоке, поверхневе), симетричність. Задишка і її форми. Кашель відсутній, відмічається: сила – слабкий, сильний, покашлювання; частота – рідкий, частий, приступи; тривалість – короткий, протяжний; характер – високий, низький, сухий, гучний, глухий, хрипливий; болючість – болючий, мало болючий, неболючий.

Витікання з носа (відсутнє, спостерігається – кількість, постійність, симетричність, колір, запах, консистенція і домішки).

Видихуване повітря (сила струї, температура, запах). Носові отвори (величина, симетричність, форма, розширення і звуження при диханні).

Слизова оболонка носової порожнини (колір, вологість, витікання, накладання, порушення цілісності; наявність кровотечі, новоутворень, висипів).

Придаткові порожнини носа (лобні і верхньощеплені, у однокопитних додатково досліджують повітроносні мішки): чутливість, консистенцію кісток, температуру, рухливість і цілісність шкіри в ділянці

пазух; цілісність кісткової стінки пазух, перкусійний звук, носове витікання при опусканні голови).

Гортань і трахея (положення голови – нормальне, опускання голови, витягування шиї; припухання; стан хрящів – форма, наявність видимих пошкоджень у вигляді переломів і розривів кілець; чутливість і температура; характер дихальних шумів; зміна голосу – хрипкий гавкіт, безперервне мукання, втрата голосу – афонія; наявність геміплегії – однобічний параліч черпакуватого хряща).

Грудна клітка: форма (округла, вузька, бочкоподібна) чутливість (місцева); дотикові шуми.

Перкусійні межі легень. Передня, верхня і задня – за двома або трьома лініями. У великої рогатої худоби додатково досліджують передлопаткове поле перкусії легень, яке розміщується в 1 і 2-му міжребір'ях над плечовим суглобом. Перкусійні звуки (чистий легеневиий, притуплений, тимпанічний та ін.) Характер основних дихальних шумів (везикулярний, бронхіальний, посилення або ослаблення везикулярного дихання, жорстке строкате везикулярне дихання. Наявність і характер додаткових дихальних шумів.

Трахеальна перкусія (плегафонія) проводиться за необхідністю диференціювати крупозну пневмонію і ексудативний плеврит.

Функціональні методи: застосовують проби з проганяння тварин легкою риссю (для коней) або пробу з апное за І.Г.Шарабріним.

2.4. Дослідження системи органів травлення

Апетит: нормальний, добрий, збільшений, знижений, відсутній (зникнення) спотворений (збочений, зіпсований).

Спрага: помірна (нормальна, збільшена, зменшена, відсутня).

Приймання корму (природне, обережне, повільне, незвичайним способом, несвідоме прийняття, неможливість прийняття, сторонні шуми).

П р и й м а н н я в о д и (природне, глибоке погруження голови у воду, затруднене приймання, неможливість приймання, сторонні звуки під час приймання води).

Ж у в а н н я (природне, енергійне, мляве, болюче, утруднене, з сторонніми шумами, пусті жувальні рухи, повна неможливість жування).

К о в т а н н я (природне – вільне, болюче, утруднене, повна неможливість ковтання, регургітація).

Ж у й к а (час появи після годівлі, тривалість жуйного періоду, кількість жуйних періодів на добу, кількість жувальних рухів на пережовування одного відригнутого комка; запізніла, рідка, коротка, в'яла, лінива, болюча, безперервна жуйка, повне припинення жуйки).

В і д р и г у в а н н я (часте й голосне, рідке й слабке, повне пригнічення відригування; можливість аерофагії).

Б л ю в а н н я (час появи – під час годівлі; після годівлі; не зв'язана з годівлею; частота – разова, рідка, часта, неприривна – неутомна; кількість блювотних мас – помірна, незначна, велика; склад і властивості блювотних мас: - вміст шлунка, вміст кишечника: домішки жовчі, слизу, гною, крові, калу, гельмінтів; густі, рідкі, водяністі; запах – прийнятого корму, кислий, кислуватий, гнильний, фекальний, сечі; реакція – кисла, нейтральна, лужна).

З і в о т а (наявність, відсутність).

Р о т о в а п о р о ж н и н а т а ї ї о р г а н и: стан губ (стиснуті щільно, стиснуті, звисання нижньої губи, перекривлення губ, наявність морщин і тріщин в кутах губ, висипів, зуду, некрози губ, травми, мимовільні рухи), нашарування на губах, порушення цілісності слизової оболонки та шкіри губ); - стан щік (тонус м'язів, чутливість, рухливість, цілість); носогубне дзеркало (форма, вологість, температура; колір, цілість, наявність афт, ерозій, характер поверхні), ротова щілина (закрита, нещільно закрита, відкрита, неможливість закривання); наявність слинотечі (відсутність, наявність, кількість, колір, консистенція. Запах, прозорість, періодичність, домішки).

Стан слизової оболонки губ і ясен (без порушень, рани, кровоточивість, червоний обідок, почервоніння, блідість; припухання, цілість, чутливість);

Стан слизової оболонки ротової порожнини (колір, блиск, вологість, припухлість, чутливість, висипи, кровотечі, новоутворення, порушення цілісності);

Стан зубів (величина, форма, прикус, цілість, зміна зубів, зубні камені, рухливість, болючість, колір, правильність стирання);

Защитний простір (цілість, рубці, чутливість, сторонні тіла, стан вивідного протоку білявушної слинної залози);

Язик (величина, форма, цілість, характер поверхні, рухливість, чутливість, температура, висипи, кровотечі, новоутворення. Щільність, наявність нашарувань, травматичні ушкодження – рани, сторонні тіла, параліч язика, некроз кінчика язика.

Запах із ротової порожнини (специфічний, ацетону, солодкуватий, неприємний, каріозний, лікарських речовин, гнильний, трупний).

Слинні залози: навколоушна, підщелепова (величина, консистенція – ущільнення, розм'якшення, флуктуація; больова чутливість і місцева температура, опухання, витягнуте похиле положення голови та утруднене ковтання.

Глотка. (положення голови і шиї – вільне, витягнуте, обмеження їх рухливості, наявність припухання в ділянці глотки і верхній частині яремного жолоба, больова чутливість і температура – підвищена, не підвищена; набрякання; наявність сторонніх тіл, новоутворень; стан слизової оболонки; порушення функції ковтання).

Стравохід. (прохідність; місцева температура; болючість; наявність припухання, крепітації, травм, сторонніх тіл).

Ч е р е в о (об'єм і форма, симетричність; стан голодних ямок, здухвин, нижніх контурів; тонус черевних м'язів, болючість; місцева температура, вип'ячування).

Р у б е ц ь (ступінь виповнення голодних ямок, кількість скорочень рубця, сила і ритм скорочень, ступінь його наповнення (помірно, слабо, сильно), характер вмісту – гази, кормові маси; консистенція вмісту – гази, кормові маси; консистенція вмісту – м'яка, тістоподібна, щільна, тверда, флюктууюча; болючість і напруженість стінки рубця; характер перкусійного звуку в ділянці лівої голодної ямки; наявність і характер перистальтичних шумів рубця в ділянці лівої черевної стінки).

С і т к а (поза і рухи тварин, проби на травматичний ретикуліт).

К н и ж к а (чутливість, перкусійний звук, характер перистальтичних шумів книжки – крепітувальні шуми, ослаблення, відсутність шумів).

С и ч у г (чутливість, тонус, консистенція вмістимого, перкусійний звук, перистальтичні шуми).

Ш л у н о к о д н о к а м е р н и й (результати загальноклінічних і спеціальних методів дослідження).

К и ш е ч н и к (зміни об'єму і форми черева, поведінки тварини, акту дефекації та деяких показників калу; чутливість і напруженість черевної стінки; консистенція вмістимого кишечника, перкусійний звук в ділянці проекції кишечника; характер перистальтичних шумів кишечника).

А к т д е ф е к а ц і ї: поза, частота, кількість та фізичні властивості калу. Результати ректального дослідження (за необхідністю).

П е ч і н к а: (ділянка печінкового притуплення, її збільшення або зменшення, консистенція, характер поверхні, болючість).

2.5. Дослідження сечової системи

А к т с е ч о в и п у с к а н н я: поза, частота, болісність; кількість сечі, її загальні властивості.

Н и р к и: місце знаходження, збільшення або зменшення об'єму, консистенція, зміна характеру поверхні, больова чутливість при балотуючій пальпації.

С е ч о п р о в о д и (місцезнаходження, товщина, консистенція, чутливість, сторонні тіла).

С е ч о в и й м і х у р: місце розміщення – в тазовій порожнині, черевній порожнині (повністю, або частково), наповнення (пустий, помірне, переповнене); (форма округла, грушоподібна); консистенція (м'яка, упруга, напружена); характер вмісту (сеча, в'язка рідина, пісок, камені), новоутворення, чутливість. Катетеризація та цистоскопія (за необхідністю).

У р е т р а: стан слизової оболонки вустя, (колір, набряк, запалення, крововиливи, витікання крові, гною, слизу), прохідність, чутливість, пухлини, сечові камені.

2.6. Дослідження нервової системи

П о в е д і н к а т в а р и н и (нормальна, пригнічена, збудлива, буйна).

Ч е р е п: об'єм, форма, наявність деформацій, температура шкіри, болісна чутливість, консистенція кісток, їх цілість, характер перкусійного звуку.

Х р е б е т: рухливість, форма, чутливість, температура, викривленість.

О р г а н и ч у т т я:

- зір (збережений, ослаблений, втрата – на одне, обидва ока);
- повіки: положення – правильне, відвертання, опускання (птоз), припухання, повіки не закриваються (лагофтальнус), випадіння третьої повіки, цілісність, чутливість;
- очна щілина – нормальна, звужена, закрита, розширена;
- очне яблуко: положення – нормальне западання (енофтальм), випинання (екзофтальм), косоокість, дрижання (ністагм);
- рогівка – прозора, гладка; помутніння – слабке, інтенсивне (біле, жовте, червоне, чорне), дифузне, обмежене (полосате, кругле),

нерівне, бархатисте; рани, виразки, наявність крововиливів, слъзотечі, світлобоязнь);

- райдужна оболонка – поверхня: гладка, шороховата, зморщена; колір: специфічний (пігментована), жовтувато-сіробурий, бурочервоний; малюнок райдужки: збережений, нечіткість малюнка, дрібні бугристі утворення;
- - зіниця: величина: нормальна, стійке звуження (міоз), тривале розширення (мідріаз), нерівномірність зіниць (анізокорія); форма: характерна, неправильна, зубчата.
- Сітківка: величина, колір і форма соска зорового нерва (набряк соска) і малюнок сітківки.

О р г а н и с л у х у:

- слух – збережений, ослаблений, втрата, підвищена чутливість до звукових подразників звичайної сили (гіперстезія слуху),
- вушні раковини: цілісність і конфігурація, наявність припухань, витікання із слухового отвору (незначне, помірне, об'ємне), його характер (серозне, серозно-слизувате, гнійне і ін.); температура і болючість у основі вуха.

О р г а н и ч у т т я:

- нюх – збережений (помірний, знижений (гіпосмія), - відсутній (аносмія)
- смак – збережений, знижений, відсутній, спотворений.

Ч у т л и в і с т ь ш к і р и (тактильна і больова): збережена, знижена, підвищена, відсутня.

Г л и б о к а ч у т л и в і с т ь : збережена, знижена, відсутня.

Т о н у с м ' я з і в – помірний, підвищений, знижений.

Р е ф л е к с и: (перерахувати які досліджувались): виражені добре, ослаблені.

К о о р д и н а ц і я р у х і в: рухи координовані; атаксія статична або динамічна. Наявність судом, парезів, паралічів.

Тип вегетативної нервової системи – нормотонік, ваготонік, симпатикотонік.

2.7. Лабораторні дослідження

В залежності від показання проводяться дослідження крові, сечі, калу, шлункового вмісту чи вмісту рубця згідно загальноприйнятих методик. Описуються методики досліджень і одержані результати.

При клінічному аналізі крові визначають: ШОЕ, кількість гемоглобіна, еритроцитів, лейкоцитів, лейкограму, кольоровий показник крові та лейкопрофіль.

При проведенні біохімічних досліджень сироватки крові визначають: кислотну ємкість, кількість кальція, каротина, загального білка.

Клінічний аналіз сечі проводиться в такому порядку:

- фізичні властивості сечі (кількість, запах, колір, консистенція, прозорість, питома вага).
- хімічний склад сечі (реакція або рН сечі, визначення білка, вуглеводів, індикана, ацетонових тіл, крові та її пігментів)
- дослідження осаду сечі (організованого, неорганізованого)

При клінічному дослідженні кала визначають: фізичні властивості (кількість, колір, запах, консистенція, домішки); хімічне дослідження (рН, білок, кров, пігменти жовчі, загальну кислотність); мікроскопічне дослідження (неперетравлені частки, крохмаль, епітелій, формені елементи крові).

3. ВИСНОВОК

На основі проведених клінічних і лабораторних досліджень, маючи на увазі анамнестичні данні, ставиться діагноз і визначається прогноз. Проводиться їх обґрунтування.

4. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Порядковий номер, автори; назва підручника, практикума, статті, і ін.; місце видання, видавництво, рік видання.

Дата здачі курсової роботи

Підпис студента

5. ДОДАТКИ

В додатках до роботи описуються методики проведення індивідуальних завдань, використовують малюнки, фотографії, що зображують методику проведених досліджень.

Завдання до виконання курсової роботи:

1. Попереднє знайомство з твариною
2. Власні дослідження
  - 2.1. Клінічні дослідження
  - 2.2. Лабораторні дослідження
3. Виконання індивідуальних завдань
4. Формування висновків
5. Оформлення курсової роботи
6. Реєстрація курсової роботи на кафедрі

ОРИЄНТОВНА ТЕМАТИКА РОБІТ

Клінічне дослідження _____ з обґрунтуванням діагнозу і прогнозу:
(вид тварини)

1) диспепсія; 2) гастроентерит; 3) гіпотонія передшлунків; 4) тимпанія рубця; 5) гепатит; 6) перитоніт; 7) бронхіт; 8) бронхопневмонія; 9) емфізема легень; 10) плеврит; 11) міокардит; 12) міокардоз; 13) ендокардит; 14) травматичний ретикуліт (ретикулоперикардит , ретикулоперитоніт); 15) нефрит; 16) нефроз; 17) пієлонефрит; 18) цистит; 19) нефросклероз; 20) кетоз; 21) рахіт; 22) аліментарна остеодистрофія; 23) А – гіповітаміноз; 24) Д – гіповітаміноз; 25) аліментарна анемія; 26) мастит; 27) ендометрит); 28) післяродова гіпокальціємія; 29) піометра; 30) постгеморагічна анемія; 31) гіпотиреоз; 32) сечокам'яна хвороба; 33) чума собак; 34) бешиха свиней) 35) піроплазмідоз; 36) колібактеріоз; 37) сальмонельоз) 38) трихофітія; 39) лейкоз; 40) некробактеріоз; 41) демодекоз; 42) псороптоз; 43) саркоптоз; 44) атонія передшлунків; 45) панкреатит.

Критерії та параметри оцінювання виконання та захисту курсової роботи в балах

Критерії оцінювання (рекомендований діапазон оцінки в балах)	Результати оцінювання
Вчасне виконання роботи (за етапами) (до 9 балів)	
Пояснювальна записка (до 50 балів)	
Розкриття теми, відповідність змісту розділам і підрозділам історії хвороби (0–10)	
Наявність усіх складових частин дослідження (0–10)	
Об'єктивність результатів проведених досліджень і повнота їх аналізу та викладання (0–10)	
Ступінь самостійності і творчого підходу до написання курсової роботи (0–5)	
Обґрунтованість і повнота зроблених висновків (0–15)	
Ілюстрована частина (до 10 балів)	
Літературне, технічне й естетичне оформлення роботи, стиль викладу (0–5)	
Наявність, якість фотографій і рисунків та відповідність їх темі курсової роботи (0–5)	
<i>Попередня оцінка до захисту</i>	
Захист роботи (до 31 бала)	
Аргументованість і лаконічність викладення основних результатів дослідження (0–15)	
Аргументованість і вичерпність відповідей на питання членів комісії (0–15)	
Підсумкова оцінка:	кількість балів
	національна система
	Шкала ECTS

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин / В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін. за ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2004. – 608 с.
2. Клиническая диагностика внутренних незаразных болезней сельскохозяйственных животных / А.М. Смернов, П.Я. Конопелько и др. – Л.: Колос, 1981ю – 447 с.
3. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, М.О. Судаков та ін., за ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 1999. – 944 с.
4. Практикум по клинической диагностики с рентгенологией / И.М. Белякова, Г.Л. Дугин, В.С. Кондратьев и др. – М.: Колос, 1992. – 286 с.

ЗМІСТ

1.	ПОПЕРЕДНЄ ЗНАЙОМСТВО З ТВАРИНОЮ	5
1.1.	Registratio	5
1.2.	Anamnesis vitae et morbi	5
2.	ВЛАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	6
2.1.	Загальне дослідження	6
2.2.	Дослідження серцево-судинної системи	7
2.3.	Дослідження системи дихання	8
2.4.	Дослідження системи органів травлення	9
2.5.	Дослідження сечової системи	12
2.6.	Дослідження нервової системи	13
2.7.	Лабораторні дослідження	15
3.	ВИСНОВОК	16
4.	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	16
5.	ДОДАТКИ	16
6.	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	18

Затверджено до друку науково-методичною радою медицини, протокол № 9 від 2106.2016р.

Формат 60x90 ¹/₁₆. Папір офсетний (білий 70-80 г/м²).

Ум.друк. арк. ____ (кількість сторінок / 16). Авт. арк. (Обл.- вид. арк.) __ (кількість знаків з проміжками / 40 000)

Тираж 50 пр. Гарнітура Times New Roman Суг.

Друк – Корчан М.І. (доцент кафедри терапії ФВМ Полтавської державної аграрної академії)

